

Asia: VN/21072/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi oikeuspalveluvirastosta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausuntonne Oikeuspalveluvirastoa koskevan lakiehdotuksen luvusta 1 Oikeuspalveluviraston tehtävät ja organisaatio

Oikeusministeriö

Asia Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi oikeuspalveluvirastosta ja siihen liittyviksi laeiksi

Tarkoituksena on, että oikeusaputoimistot ja edunvalvontatoimistot säilyisivät ennallaan eikä niiden lakisääteisiin tehtäviin tai toimipaikkoihin tehtäisi muutoksia. Muutos koskisi hallinto- ja tukipalvelujen uudelleenjärjestelyä.

Oikeusministeriö on pyytänyt 20.12.2021 Ammattiliitto Prota lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi oikeuspalveluvirastosta ja siihen liittyviksi laeiksi.

Ammattiliitto Pro toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Oikeusavussa ja yleisessä edunvalvonnassa toteutettiin vuonna 2016 organisaatiouudistus, jossa muodostettiin kuusi virastoina toimivaa oikeusapu- ja edunvalvontapiiriä. Uudistus 2016 oli välivaihe perustettavalle uudelle virastolle. Oikeusapu- ja edunvalvontavirasto- perustamisesta on laadittu sittemmin selvitys, josta annetussa lausunnossa Ammattiliitto Pro kannatti tehtävien kokoamista yhteen virastoon.

Hallituksen esityksen keskeiset ehdotukset oikeuspalveluvirastosta ovat kannatettavia. Muutos selkeyttää oikeusministeriön tehtäviä. Oikeusapu- ja edunvalvontatoimistojen tehtävät ja toimipaikat säilyisivät ennallaan, joten asiakkaiden palvelut jatkuvat samanlaisina. Substanssihenkilöstön tehtäviin ei aiheudu viraston perustamisesta muutoksia. Valtakunnallisesti yhtenäisten toimintatapojen toteuttaminen on helpommin saavutettavissa yhden viraston mallissa, mikä vaikuttaa osaltaan asiakkaiden palvelujen yhdenmukaisuuteen ja laatuun.

Esitetty muutos koskee hallinto- ja tukipalvelujen uudelleenjärjestelyä keskushallintoon, jonka henkilöstön asemaan tulisi merkittäviä muutoksia. Palvelut on tarkoitus järjestää valtakunnallisesti. Järjestelyissä siirtyvän henkilöstön tehtäväkuvat todennäköisesti muuttuisivat. Oikeusministeriöstä siirtyy 11 htv ja oikeusapu- ja edunvalvontapiireistä 32 htv, lisäksi on arvioitu rekrytoivan 17 uutta virkamiestä. Ministeriöstä siirtyvien tehtävien määrän arviointia ei ole kyetty tässä vaiheessa täsmentämään riittävästi, koska siirtyvät tehtävät ovat useilla virkamiehillä vain osa heidän tehtävistään. Virkamiesten lukumäärä on esitettyä laskennallista htv määrää suurempi. Lain nojalla tapahtuvien virkamiesten siirtämisessä aiemmissa valtion virastojen välisissä tehtävien siirrossa on edellytetty, että siirtyvät tehtävät muodostavat virkamiehen tehtävistä yli puolet. Lähtökohtana kaikissa tehtäväjärjestelyissä tulee huomioida, että virkamiesten tehtävien vaativuus ja palkkataso voivat säilyä. Keskushallinnon hallintotehtävien hoitaminen monipaikkaisesti on kannatettavaa.

Oikeuspalveluvirastoon siirtyvällä henkilöstöllä on tällä hetkellä käytössä kolme eri palkkausjärjestelmää. Palkkojen harmonisoinnin kustannuksia ei ole arvioitu taloudellisissa vaikutuksissa, vaikka tämä on keskeinen asia henkilöstölle. Hallituksen esitykseen tulee arvioida myös palkkauksen harmonisoinnin taloudelliset vaikutukset. Palkkausjärjestelmän yhtenäistäminen tai uuden järjestelmän laatiminen on käynnistettävä järjestöjen kanssa mahdollisimman pian.

Palkkaustoimivalta ja virkaehtosopimuksen neuvotteluviranomaisen tehtävä eivät siirtyisi alkuvaiheessa ministeriöltä virastolle, vaan tehtävät siirrettäisiin Oikeuspalveluvirastolle sen toiminnan vakiinnuttua. Oikeuspalveluvirasto on henkilömäärältään suuri (noin 1200 htv). Viraston johtamisen ja oman henkilöstöpolitiikan käynnistämiseksi on perusteltua, että neuvotteluviranomaisen tehtävät siirtyvät virastoon heti toiminnan käynnistyessä ja myös näihin tehtäviin tulee varata riittävä resurssi.

Lisäksi esitetään oikeuspalveluviraston toimivallan rajaamista toimitilahankinnoissa alle 400 000 euroon. Isoista toimitilahankkeista toimivallan esitetään jäävän oikeusministeriölle. Tästä rajauksesta ei ole esitetty perusteita. Onko tälle rajaukselle tarvetta?

Ammattiliitto Pro ry

Niko Simola

johtaja

Leena Hiljanen

sopimuslavastaava

2. Lausuntonne Oikeuspalveluvirastoa koskevan lakiehdotuksen luvusta 2 Julkinen oikeusapu

-

3. Lausuntonne Oikeuspalveluvirastoa koskevan lakiehdotuksen luvusta 3 Talous- ja velkaneuvonta

-

4. Lausuntonne Oikeuspalveluvirastoa koskevan lakiehdotuksen luvusta 4 Yleinen edunvalvonta

-

5. Lausuntonne Oikeuspalveluvirastoa koskevan lakiehdotuksen luvusta 5 Hankkiminen muulta palveluntuottajalta

-

6. Lausuntonne Oikeuspalveluvirastoa koskevan lakiehdotuksen luvuista 6 ja 7 Erinäiset säännökset ja voimaantulo

-

7. Lausuntonne talous- ja velkaneuvonnasta annetun lain, oikeusapulain ja saamen kielilain muutosehdotuksesta

-

8. Lausuntonne hallituksen esityksen perusteluista ja vaikutuksista

-

Hiljanen Leena
Ammattiliitto Pro ry